

איצטרובילי, אין אדם נחשד בדבר עבירה, אלא אם כן עשאו. ואם לא עשה כולו, עשה מקצתו. ואם לא עשה מקצתו, הרהר בלבו לעשותו. ואם לא הרהר בלבו לעשותו, ראה אחרים שעשו, ושמת.

ואין להקשות ממה שנאמר, "וַיִּחְפְּאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא כֵן עַל ה' אֱלֹקֵיהֶם וַיִּבְנוּ לָהֶם בָּמוֹת בְּכָל עָרֵיהֶם מִמִּגְדַל נוֹצְרִים עַד עִיר מִבְּצָר" (מלכים ב' י"ז ט'), שכן הם עשו להכעיס, וידעו בעצמם שהדברים אינם אמת.

וכן אין להקשות ממה שנאמר, "וַיִּוְקְנְאוּ לְמִשְׁחָה בְּמִחְנָה לְאַהֲרֹן קְדוֹשׁ ה'" (תהלים ק"ו ט"ז), ואמר רב שמואל בר יצחק אמר, מלמד שכל אחד קינא לאשתו ממשה, שכן הם עשו כן מחמת שנאה, וידעו בעצמם שהדברים אינם אמת.

ומסקנת הסוגיה, שלא נאמרו הדברים הללו, שבכל חשד יש יסוד של אמת, אלא בחשד מקוים, והוא כשלא היו לו אויבים שיוציאו עליו קול רע, ויצא עליו הקול הרע במשך יום וחצי בלא הפסק, או אפילו היה הפסק בדבר, אלא שהיה מחמת יראה, או אפילו היה הפסק בדבר שלא מחמת יראה, אבל לאחר מכן חזר הקול וצמח, בכל האופנים הללו החשד נחשב חשד מקוים, ובוודאי יש לו איזה שהוא יסוד.

אבל כשלא היה הדבר כן, כגון שהיו לו אויבים, או יצא עליו הקול פחות מיום וחצי ונפסק, אין זה חשד מקוים, ואפשר שאין בו כלום.

ועל האופנים האחרונים אמר רבי יוסי, יהא חלקי עם מי שחושדים אותו בדבר, ואין בו. ואמר רב פפא, אותי חשדו, ולא היה בי.

כתיבת שטרי חוב במועד

מבואר במשנתנו, שאין כותבים שטרי חוב במועד⁴. אמנם אם אין המלווה רוצה להלוות בלא שטר, הרי זה כדבר האבד, ומותר. וכן אם אין לסופר מה לאכול, מותר לו לכתוב לפרנס עצמו.

⁴ פירשו בתוספות, הוא הדין שטר מכירה, דהא בהדי אלו כותבין במועד לא חשיב שטר מכירה. ולי נראה דהא דלא קתני, משום דאין כותבין שטר מכירה אלא על הקרקע, ואמרינן לעיל, אין מוכרין בתיים אלא לצורך המועד, ולצורך המועד פשיטא דשרי, והוא הדין אם מוכר קודם המועד, ועתה רוצה לכתוב, דשרי במועד, דהא נמי דבר האבד, רק אם היה לו אוגוס ולא יכול לכתוב קודם המועד. [תוס'].